

ת"פ 37725/09/19 - מדינת ישראל נגד תומר בכר, מיכאל בכר, רומן טימקובסקי, חי אירועים 770 בע"מ, מלודיה 770 בע"מ

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 37725-09-19 מדינת ישראל נ' בכר ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט, סגן הנשיאה ארז נוריאלי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. תומר בכר 2. מיכאל בכר 3. רומן טימקובסקי 4. חי אירועים 770 בע"מ 5. מלודיה 770 בע"מ

החלטה

1. כנגד חמשת המבקשים הוגש כתב אישום, המייחס להם שלושה אישומים, בהם מיוחסות למבקשים כולם או לחלקם, בין היתר, העבירות הבאות: **השמטת הכנסות מדו"ח בכוונה להתחמק ממס** (ריבוי עבירות), לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א - 1961 (להלן: "**הפקודה**"), **מסירת אמרה או תרשומת כוזבת בדו"ח, בכוונה להתחמק ממס** (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(2) לפקודה. **הכנה וקיום של פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות במזיד, בכוונה להתחמק ממס** (ריבוי עבירות), לפי סעיף 220(4) לפקודה. **שימוש במרמה ותחבולה במזיד בכוונה להתחמק ממס** (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(5) לפקודה. וכן, **שיבוש מהלכי משפט** עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ו**הדחה בחקירה**, עבירה לפי סעיף 245 לחוק העונשין.

2. ביום 24.3.21 הוגשה בקשת מבקשים 1,2,4,5 לביטול אישומים המבוססים על חומרי חקירה שלא הוטחו במבקשים במהלך חקירתם, בטענה לקיומה של הגנה מן הצדק. עוד נטען, לפגם או פסול בכתב האישום, כיוון ולא נערך פירוט לסכומים המצוינים בכתב האישום. עוד ביקשו ב"כ המבקשים להורות למאשימה לתקן את כתב האישום כך שיפורטו בכתב האישום המתוקן העבירות הספציפיות אותן נטען שעברו מבקשים 1 ו - 2.

3. ב"כ מבקשים 1,2,4,5, העלה טענות רבות: כך למשל, נטען כי בכתב האישום התייחסה המשיבה ל - 657 אירועים, כאשר הטיחה במבקשים רק 196 מקרים, ולפיכך לא הוטחו כלל חומרי החקירה במבקשים בעת חקירתם; פעולות חקירה נעשו לאחר תום חקירתו האחרונה של מבקש 1 ועל כן לא יכול היה למסור תגובתו, והממצאים מפעולות חקירה אלה אף הן לא הוטחו ביתר המבקשים; המבקשים לא נחקרו בנוגע לאירועים המפורטים בנספח א' לכתב האישום, והדבר מהווה פגם אשר לא ניתן לתיקון בדיעבד; בכתב האישום לא נעשתה הבחנה מפורטת בין העבירות המיוחסות למבקש 1 לבין העבירות המיוחסות למבקש 2 וניסוח כתב האישום הוא כוללני, ויש בו כדי לפגום ביכולת המבקשים להתגונן.

4. אף מטעם מבקש 3, הוגשו טענות מקדמיות. לטענתו, יש להורות על ביטול כתב האישום בכל הנוגע למבקש 3, כיוון ונפל פגם או פסול בכתב האישום, העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה וכן ההליך עומד בסתירה לעקרונות הצדק וההגינות המשפטית. בין שלל טענותיו פירט כי: כתב האישום אינו מפורט דיו; חומר החקירה לא הוצג בפני מבקש 3 במהלך חקירתו; מבקש 3 נכלל בין יתר המבקשים בכתב האישום, במטרה שאשמתו והיקפה תתברר במהלך ניהול המשפט; נטען לאכיפה בררנית, באשר מנהלי החשבונות לא הואשמו בכתב האישום; בגין אירוע אחד בכתב האישום הופקו 2 חשבוניות כאשר אחת מהן בוטלה ועל כן יש למוחקה מכתב האישום.

5. המשיבה התנגדה לבקשה. בין היתר נטען כי כלל חומרי החקירה הועברו לב"כ המבקשים; האישומים בגין כ - 700 האירועים התבססו על 215 עדים, ולפיכך עמדה המאשימה בנטל המוטל עליה; אין חובה מצד המשיבה לעמת את המבקשים עם כלל האירועים, לא כל שכן כשמדובר במאות אירועים; כתב האישום כלל את העובדות הנדרשות.

6. יחד עם זאת, הסכימה המשיבה לצרף את פירוט האירועים במסגרת האישום הראשון, ולפרט אופן חישוב הסכומים. עוד הסכימה המשיבה למחוק את הסכום שחושב בגין חשבונית כפולה, כפי שטען ב"כ מבקש 3. אשר לטענה לקיומה של אכיפה בררנית, נטען בין היתר, כי אינה רלוונטית, כיוון ואין דמיון בין האחריות המיוחסת למנהל העסק אל מול מנהלי החשבונות של העסק (ר' סעיף 40 לתגובת המשיבה).

דין והכרעה:

7. הבסיס המשפטי לטענות המבקשים מעוגן בסעיפים 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982 (להלן: "החסד"פ").

8. לאחר שעיינתי בכתב האישום, בטענות הצדדים ובמסמכים שהוצגו לעיוני, ובהתייחס לשלב הדיוני בו אנו נמצאים, לא מצאתי כי יש מקום, בעת הזו, לקבל את הבקשה.
9. כידוע פעולתן של רשות התביעה הינה פעולה מנהלית שבבסיסה עומדת חזקת התקינות המנהלית (ראה למשל בג"צ 3405/12 פלונית נ' מדינת ישראל, וכן ראה ע"פ 3205/07 פלוני נ' מדינת ישראל).
10. בע"א 2910/94 ארנסט נ' יפת פ"ד נ(2) (1996), נקבע הכלל לפיו מוסמך בית-המשפט לבטל כתב אישום כשאינן אפשרות להעניק לנאשם משפט הוגן או כשיש בניהול המשפט משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות. המבחן שנקבע היה מבחן "ההתנהגות הבלתי נסבלת של הרשות", כאשר הכוונה להתנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם ולמקרה בו המצפון מזדעזע ותחושת הצדק נפגעת.
11. מבחן זה רוכך עם השנים בפסק הדין שניתן בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ פ"ד נט(6) 776 (2005) (להלן: "הלכת בורוביץ"), ובו הורחבה תחולת ההגנה גם למקרים בהם קיומו של ההליך הפלילי יפגע בתחושת הצדק וההגינות.
12. דוקטרינה זו זכתה לעיגון חקיקתי במסגרת סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-198 (להלן: "חסד"פ") שם נקבע כי בית-המשפט רשאי לבטל כתב אישום במקרה בו **"הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית"**.
13. סעיף 149(10) לחסד"פ לא שינה את הלכת בורוביץ, ובו נקבע מבחן משולש לתחולתה של ההגנה: בשלב הראשון, על בית-המשפט לזהות הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם, וזאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו. בשלב השני, יבחן בית-המשפט אם יש במסגרת ההליך הפלילי, חרף הפגמים שבו, משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. או אז עליו לערוך איזון בין הערכים השונים. בשלב השלישי, יבחן בית-המשפט האפשרות לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים חלף ביטולו של כתב האישום.
14. פסיקת בתי-המשפט בכל הערכאות, חזרה וקבעה כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק תיושם רק במקרים יוצאי דופן ולא בנקל יבטל בית המשפט כתב האישום עקב טענה של הגנה מן הצדק. המקרה שלפני אינו נמנה על אחד מאותם המקרים.

15. להלן התייחסותי לטענותיהם העיקריות של הצדדים:

הגנה מן הצדק ואכיפה בררנית:

16. כידוע, אחד הביטויים לטענה של הגנה מן הצדק היא טענה לאכיפה בררנית. ר' למשל ע"פ 6328 מדינת ישראל נ' פרץ (פורסם בנבו, 10.9.2013) השאלה היא האם הרשות הפלתה בין הנאשם לבין נאשמים פוטנציאליים אחרים, שכלפיהם לא ננקטה אותה אמת מידה.

17. החלתם של העקרונות המשפטיים על המקרה שלפני מלמד כי יש לדחות את טענות המבקשים. אף אם מספיקה התשתית ראייתית לביסוס ראשוני של הטענות או של חלקן, מדובר בתיק בו היקף החומר רב, וצפויים להעיד בו עשרות, אם לא מאות עדים. לא בשלה העת לבחון הטענות בהקשר לאכיפה בררנית והמקום לבירורן יהא לאחר שיעברו בכור ההיתוך של החקירה הנגדית. אציין התרשמותי הראשונית והלכאורית לפיה אין דומה מעמדו של נאשם 3 למעמדם של אלה שלגביהם נטען לקיומה של אכיפה בררנית. משלא שייך הנאשם, לפחות לכאורה, ואותם אחרים, לאותה קבוצת שוויון, די לי בכך, בעת הזו, כדי לדחות את הטענה לקיומה של אכיפה בררנית, קל וחומר להורות על ביטול כתב האישום.

פגם או פסול בכתב האישום:

18. כידוע, סעיף 85(4) לחסד"פ קובע, כי על כתב האישום לכלול את: **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם"**.

19. בע"פ 534/84 אסתר אריה (פנחס) נ' מדינת ישראל, מא(3) 561, נקבע, כי: **"אין להמעיט בחשיבותן של העובדות המפורטות בכתב האישום, כאילו המסגרת החיצונית היא העיקר ואילו התוכן חסר חשיבות. מערכת העובדות האמורה הווה הן את המקור והן את הסיבה לחקירה ולהגשת כתב האישום; בתחומה מנהל הנאשם את הגנתו, והיא המשמשת את היסוד, שעליו מתבקש בית המשפט לבנות את הכרעת הדין"**.

20. ב"כ המבקשים טען לקיומם של פגם או פסול בכתב האישום, כאשר, בין היתר, לא נערכה אבחנה בין העבירות המיוחסות למבקשים 1 ו- 2, אל מול עובדי מבקשות 4 ו- 5. לדבריהם, לדבריהם נקיטת לשון כוללנית ועמומה פוגמת ביכולת המבקשים להתגונן כראוי. לטענת המשיבה, די במפורט בכתב האישום כדי לתאר את המיוחס למבקשים, וביתר שאת, כאשר מדובר על מאות עבירות. עוד נטען כי העבירות שביצעו מבקשות 4 - 5 נעברו בצוותא חדא על ידי מבקשים 1-3, אשר ניהלו אותן.

21. עיינתי בכתב האישום והתרשמתי כי כתב האישום ברור ואינו עמום. עסקינן בכתב אישום האוחז עבירות רבות וכולל עדים רבים. נוכח כך, ובהתחשב בהסכמת המשיבה לתיקון כתב האישום באופן שיפרט כתב האישום את האירועים המרכיבים את היקף ההעלמה (כולל טבלה המפרטת את כלל האירועים - ר' סעיף 32 לתגובת המשיבה) מצאתי כי אין מקום להורות על ביטול כתב האישום.

אי הצגת מלוא חומר הראיות והאישומים למבקשים טרם חקירתם:

22. אין מחלוקת בין הצדדים כי כלל חומר הראיות לא הוטח במבקשים והם לא נחקרו על כל חומר הראיות. נחשף למבקשים טרם חקירתם.

23. נקודת המוצא היא כי זכותו של חשוד למסור גרסתו עובר להגשת כתב אישום כנגדו. בפסיקה נקבע כי יש לקבל את גרסת חשוד לחשד נגדו, ואם לא נעשה כן, הרי נפל פגם בהליך.

24. בעניין זה, נקבע בע"פ (חיפה) 1584/04 פלוני נ' מ"י כי: **"לכל חשוד קמה זכות שטענותיו יחקרו כדבעי. זכות זו היא זכות חוקתית המהווה פועל יוצא של הזכות למשפט הוגן, שמטרתה להגן על כל אדם, לרבות חשוד, מפני פגיעה בכבודו, בחירותו ובקניינו, כמשמעו בהוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו"**.

25. ככלל, מושכלות יסוד בשיטת משפטנו הן, שלכל חשוד הזכות למסור גרסתו עובר להגשת כתב האישום נגדו, והעדר מתן אפשרות זו באופן מלא ושלם יוצר פגם בהליך. ר' בעניין זה: (ת"א) 1903/14 מדינת ישראל נ' רפאל סיינוב; (ת"א) 5174-02-15 מ.ר.ג. השקעות בע"מ נ' מדינת ישראל; (ת"א) 3647-03-14 עידה רוני נ' מדינת ישראל). ואולם, במקרה שלפני נחקרו המבקשים והוטחו בהם ראיות רבות, נתבקשה גרסתם לחשדות רבים, לראיות רבות, לתלונות ולמסמכים. בחלק מהמקרים, לא שיתפו המבקשים פעולה. כאשר מדובר בהיקף כה נרחב של חשדות, לא מצאתי כי קיימת חובה להטיח כל ראיה וראיה במבקשים.

26. אמנם ככלל, הימנעות מחקירת נאשם באופן מלא עלולה במקרים המתאימים להביא לידי ביטול כתב אישום.

27. ואולם, עיון בפסיקה מלמד כי המבחן המנחה הינו מבחן עיוות הדין. על כן, במקרים בהם ניתנה לנאשם אפשרות למסור גרסתו וטענותיו, לא בוטל דרך כלל כתב האישום.

28. לשיטתי, הימנעות מהצגת מלוא חומר הראיות למבקשים, כאשר עסקינן בחומר ראיות משמעותי ונרחב ומתוך שיקולי יעילות, אינה מהווה עילה לביטול כתב האישום. לצד זאת, חשופה המאשימה להעלאת טענות מפי המבקשים לקיומה של זירת מחלוקת רחבה - על כל המשתמע מכך.
29. במכלול הנסיבות שלפני, משהוטחו במבקשים ראיות רבות ונתקבלה עמדתם, אין מקום להורות על ביטול כתב האישום, ולפיכך הבקשה, על כל חלקיה, נדחית.
30. לאור הסכמת המשיבה וב"כ מבקש 3, מורה על תיקון כתב האישום, כך שיפורט היקף העלמת המס במסגרת האישום הראשון, ודרך חישוב הסכומים תפורט. כמו כן, ימחק הסכום שחושב בגין חשבונית כפולה.
31. מאליו מובן כי אין בהחלטתי משום הבעת עמדה אשר לדיות הראיות.
32. המזכירות תודיע לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ג אייר תשפ"א, 25 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.